

Læsetips - Kirkebøger

Det finder man i kirkebøger

På de følgende sider kan du se kopier af en kirkebog fra Holsteinborg sogn ca. 1830 - 1840. På hver side er der forklaring på nogle af de problemer, du kan løbe ind i, når du bruger kirkebøger fra denne periode. Der er stor forskel på, hvordan kirkebøgerne er ført gennem tiderne. Ikke mindst før 1812-14, hvor bøgerne ikke førtes på fortrykte skemaer, er individualiteten stor.

Før 1814

Indtil 1814 blev der kun ført en bog for hvert sogn. Derfor kan du komme ud for, at der er lakuner, dvs. "huller" i rækken af kirkebøger. Bøgerne kan fx være gået til ved brand eller lignende.

Nogle præster skrev i en slags hjemmelavede skemaer, hvor dåb, vielse etc. var opført for sig selv. Andre skrev blot de forskellige kirkelige handlinger ind kronologisk, som de nu kom.

Indhold:

Fødte
Fødde.....Fødsel, dåb

Trolovede
Trolofvede.....Trolovelse
- var lovbefalet indtil 1799

Copulerede
Ægteviede.....Vielse

Døde
Begravede
Begravne.....Begravelser

Introducerede
Kirkegangskoner.....Ceremoni
ved gifte koners første kirkegang
efter en fødsel.

Offentlig Afløste
Offentlig Skriftemaal
Absolverede.....En slags bod,
bla. for ugifte mødre.

1814 - 1891

I tiden 1814-1891 blev der ført to protokoller for hvert sogn. Hovedministerialbogen blev ført af præsten, kontramministerialbogen af kordegnen. I denne periode blev kirkebøgerne ført på fortrykte skemaer.

Indhold:

Fødte Mandkøn.....Fødte drenge
Fødte Kvindekøn.....Fødte piger

Konfirmerede Drenge.
Konfirmerede Piger.

Copulerede.....Vielse

Afgangsliste
Tilgangsliste
Jævnførelsesregister

Døde Mandkøn.....Døde mænd
Døde Kvindekøn.....Døde kvinder

1891 -

Fra 1891 og frem til i dag føres der også to typer af kirkebøger. Præstens hovedministerialbog, og kordegnens kontramministerialbog.

Indhold:

Fødte Mandkøn.....Fødte drenge
Fødte Kvindekøn.....Fødte piger

Konfirmerede Drenge
Konfirmerede Piger

Ægteviede

Velsignelse af borgerligt indgået
ægteskab

Døde Mandkøn.....Døde mænd
Døde Kvindekøn.....Døde kvinder

Kirkebøger er tilgængelige når de er 50 år gamle.

Ikke alle nyere kirkebøger er afleverede til landsarkivet. Slå op i arkivdatabasen Daisy (www.sa.dk/daisy) for at finde ud af, om de bøger du er interesseret i, findes på arkivet

Fødte Mandkøn

16. Født. Mandkøn.							
No.	Dag og Måned.	Barnets fulde Navn.	Dødsens Dato og Sted i Kirken eller Hjemmet.	Barnets Navn, Børst, Kvæstning og Dødsst.	Fødsels Navn, Børst og Dødsst.	Om barnet er døbt i den almindelige Døbskirke eller i Hjemmet.	Bemærkning.
1839	6. den 4 ^{te} Juli.	Christen Jørgensen.	Hjemmedøbt den 13 ^{de} August 1839.	Husmand Jørgen Carlsens hustru Maria Jørgensens, fød Christensdatter i Korsør den 15 ^{de} August 1839.	Navn af Pigen Pigeit te Maria Jørgensens, fød Christensdatter i Korsør den 15 ^{de} August 1839.	275.	
	7. den 26 ^{de} Juli.	Christian Peder Jørgensen.	Hjemmedøbt den 28 ^{de} Juli 1839.	Husmand Peder Jørgensens, fød Christian Wulffs datter i Korsør den 15 ^{de} August 1839.	Navn af Pigen Pigeit te Maria Jørgensens, fød Christensdatter i Korsør den 15 ^{de} August 1839.	275.	Moderen fød i Korsør den 7. April 1839.

Ved mange dåbsindførelser finder man ordene "Hjemmedøbt".
 Var barnet hjemmedøbt blev dåben senere "konfirmeret" eller "publiceret" i kirken.

Anmærkningsrubrikken fortæller, at Christian Pedersens moder blev introduceret. Det var en særlig ceremoni for gifte kvinder, når de kom i kirke første gang efter en barsel.

Christen Jørgensen er et uægte barn. Derfor starter teksten i denne rubrik: "Pigen Caroline Maria Christensen.."

En kvinde, der fik børn uden at være gift kunne også kaldes "Ugift Moder", "Ugift Fruentimmer" eller lignende.

Senere i teksten er der oplysning om Christens far: "Som Barnefader udlagt Ungkarl og Matros Jørgen Christian Wulff Jørgensen i Corsør" (= Korsør)
 Det ser ud som om fadderskabet er anerkendt, fordi barnet har fået hans efternavn.

I amtets journal kan man få mere at vide om fadderskabssagen - hvis der altså er anlagt en sag.

I København kan man søge i Overpræsidiets arkiv. Tilgængeligheden er 75 år. Arkivet findes på Landsarkivet.

Christian Pedersen er et ægtefødt barn. Navnene på hans forældre er: "Husmand Peder Jørgensen og Hustru Maren Cathrine Christiansdatter i Bissrup."

Christian har fået et fadernavn i stedet for et efternavn. Han burde have heddet Jørgensen. Men han får navnet Pedersen fordi hans far hedder Peder. Denne skik fortsatte langt ned i 1800-årene

Anmærkningsrubrikken fortæller også om vaccinationsdato.

Er der tale om et uægte barn, kan der også stå, hvor moderen opholdt sig "På Ti-Måneders-dagen" før barnets fødsel. Det var vigtigt, hvis barnet senere skulle have fattighjælp, for uægte børn var forsørgelsesberettigede dér, hvor moderen havde opholdt sig 10 måneder før fødslen.

I kirkebøger omkring 1890-1910 kan man også nogle gange se en note, der fortæller hvor og hvornår forældrene er gift.

Fødte Kvindekøn

Fødte. Kvindekøn.							
No.	Dag og Måned.	Barnets fulde Navn.	Dødsst. Datoen om den i Ledsen eller Hjemmet.	Fødselsst. Navn, Sted, Hjemkommune og Herred.	Fødselsst. Navn, Sted og Herred.	Året og Måned i det almindelige og Iren herlige Skole.	Skolestedsnavn.
1837	1. den 30 ^{de} Marts	Caroline Jensdatter	1837	Husmand Jens Larsen og Hustru Mette Pedersdatter på Rude Mark.	Husmand Jens Larsen og Hustru Mette Pedersdatter på Rude Mark.	1837	1837
	2. den 24 ^{de} Marts	Georgine Sophia Christiane	1837	Husmand Jens Larsen og Hustru Mette Pedersdatter på Rude Mark.	Husmand Jens Larsen og Hustru Mette Pedersdatter på Rude Mark.	1837	1837

Caroline Jensdatter har fået et fadernavn. Forældrene var "Husmand Jens Larsen og Hustru Mette Pedersdatter på Rude Mark".

Der er også en indirekte information om lille Carolines morfar. Når Carolines mor hedder "Pedersdatter" må morfaderen jo have heddet Peder til fornavn.

Fadernavn var det almindeligste indtil 1828. Derefter skulle børn i princippet have familienavne, dvs. efternavne som idag. Men det varede ca. 50 - 70 år før folk på landet gik bort fra fadernavnet.

Derfor kan man ikke vide, om folk der er født i denne periode har fået fadernavn eller efternavn. Man må tjekke indførelsen ved deres dåb.

En ekstra usikkerhed er, at en kvinde i denne periode godt kunne få en kombination af fader- og efternavn. Hun kunne godt blive døbt Maren Jensen når faderen fx hed Jens Pedersen.

Gudmor og faddere er vigtige og bør altid skrives ned!

Det vil tit være nære slægtninge til dåbsbarnets forældre, der er gudmor og faddere. Det kan fx være kusiner, halv- og helsøskende, mødre, etc.

Navne og adresser på faddere og gudmødre kan give et vink om familien. Og det kan være værdifuldt, hvis næste generation skal søges!

Anmærkningerne om vaccinationsdato, og om den, der har vaccineret, kan være nyttige.

Fx hvis der er flere personer i et sogn, som er nogenlunde lige gamle, og som hedder det samme.

Så kan man prøve at tjekke vaccinationsdatoen ved fx en vielse med dem, man kan finde ved dåb og konfirmation.

Man vil sjældent være så uheldig, at de to navnebrødre eller - søstre også er vaccineret samme dag af samme person.

Confirmerede Dreng

114.

Confirmerede.
Dreng.

No.	Confirmandens Navn og Oplysning.	Forældrenes eller Husmandens, Paterfamilias Navn og Børgel.	Confirmandens Alder eller Dag og Måned af hans Døds Tid.	Dom angaaende Kundskab og Opførsel.	Dato og af hvem udtalt.	Andet
1839 3.	Johan Larsen	Konfirmand af husmand Ole Jensen og hustru Ane Oden. Afdøde.	Sitt. den 4 ^{de} Januari 1825.	Meget gode kundskaber og meget god Opførsel.	22 ^{de} Juni 1846 af Præst: Sjællands.	299.
4.	Anders Pedersen	Søn af husmand Peder Nielsen og hustru Mette Larsdatter. Afdøde.	Sitt. den 10 ^{de} Marts 1825.	God kundskab og meget god Opførsel.	18 ^{de} Juni 1846 af Præst: Sjællands.	270.
5.	Niels Vallingsson	Husmand Valling Vilhelm og hustru Mette Larsdatter. Afdøde.	Sitt. den 12 ^{de} Marts 1825.	Meget gode kundskaber og meget god Opførsel.	16 ^{de} Juni 1846 af Præst: Sjællands.	290.
6.	Lars Pedersen	Afdøde husmand Peder Jensen og hustru Mette Larsdatter. Afdøde.	Sitt. den 6 ^{de} November 1824.	Meget gode kundskaber og meget god Opførsel.	18 ^{de} Juni 1846 af Præst: Sjællands.	282.

Rubrikken med oplysninger om konfirmandernes forældre kan tit indeholde mere end blot navne.

Her får vi at vide at: Johan Larsen er "Stedsøn" til Ole Jensen og hustru Ane Oden. Johans far er altså død, og moderen giftede sig igen før konfirmationsdatoen.

Lars Pedersen er søn af "Afdøde Husmand Peder Jensen og Hustrue Mette Larsdatter.". Denne oplysning taler for, at Lars' mor ikke var gift igen, da han blev konfirmeret.

Det er tit en god ide at bruge den slags oplysninger ved konfirmation- og bryllup - til at indkredse forældrenes dødstidspunkt.

I rubrikken "Dom angaaende kundskab og Opførsel", gav præsten en slags karakterbog til konfirmanderne.

Her står, at Johan Larsen havde "Meget gode Kundskaber og meget god Opførsel."

Normalt vil man opdage, at de børn der står først blandt konfirmanderne også er dem, der har fået de pæneste udtalelser.

I ældre tid var der stor prestige i at "stå øverst" og høre til dem, der blev konfirmeret først.

Confirmerede Piger

138.

Piger.
Confirmerede.

No.	Confirmandens Navn og Bopæl.	Fødsels- eller Fosterskolen, Pater- fødsels Navn og Bopæl.	Confirmandens Alder eller Dage og Måned siden det Døde Aar.	Den engangste Kæb- sted og Dødsst.	Staar og af hvem vaccineret.	Over- ret i h stambog og Døds- beholdt København.
1840 1.	Ane Olsdatter	Opførelse af Niels Ols og hustru Anne Marie Olsdatter i Slorrede.	12 ^{de} Novbr 1846.	Middel god Kæbsted og Dødsst.	29 ^{de} August 1828 af praktiserende læge Bucholtz i Odense.	270.
2.	Johanne Frederikke Hansdatter.	for nogle Aar af Niels Hansens og hustru Lucie Odinsdatter Hansens i Anden i Anden.	12 ^{de} Novbr 1845.	God Kæb- sted og Dødsst.	10 ^{de} Marts 1826 af Praktiserende læge Bucholtz i Odense.	299.
3.	Maren Lorentzdatter	for nogle Aar af Johanne Lorentz og hustru Ellen Lorentz i Anden.	12 ^{de} Sept 1844.	God Kæb- sted og Dødsst.	1 ^{de} Juni 1824 af Praktiserende læge Bucholtz i Odense.	308.

Oplysningerne i denne rubrik afslører at Johanne Frederikke Hansdatter var et uægte barn. Moderens navn var Magdalene Lucie Odinsdatter. Hendes plejefar, husmand Niels Andersen, bliver også nævnt.

Men der står ikke noget om den biologiske far. For at finde noget om ham må man finde Johanne Frederikkes dåb.

Konfirmationen skete i 1840 og Folketællingen 1845 vil afsløre hendes fødesogn. Måske er hun stadig i Holsteinborg sogn 5 år efter? Måske har hun taget tjeneste et andet sted?

Her er et eksempel på, hvor vigtige vaccinationsoplysningerne kan være.

Der står at Ane Olsdatter blev vaccineret den 29 august 1828 af praktiserende læge Bucholtz i Odense.

Så det er ikke usandsynligt, at Anes fødsel skal findes på Fyn.

Copulerede

154. Copulerede.

No.	Brudgommens Navn, Alder, Hædersting og Cykelbesid.	Brudens Navn, Alder, Hædersting og Cykelbesid.	Anden Forlovere m.	Dette Dags.	Om Datter er forrettet i Kirke eller Hjemmet, og i Hvilke Tidspunkt Brudtogs Dagen.	Om en søn er født i det skæbne eller Jomfrus Høft.	Andet
1834	Frants Kurstein, 37. Aar, i Bispebjerg.	Birgitte Husum, 27. Aar, i Bispebjerg.	Konrad Husum, 37. Aar, i Bispebjerg.	den 17 ^e Decem. 1834.	J. Høst.	(282) (272)	
1835	1. Frants Kurstein, 37. Aar, i Bispebjerg.	1. Birgitte Husum, 27. Aar, i Bispebjerg.	2. Konrad Husum, 37. Aar, i Bispebjerg.	den 17 ^e Decem. 1834.	J. Høst.	(316) (268)	Jomfru
	2. Frants Kurstein, 37. Aar, i Bispebjerg.	2. Birgitte Husum, 27. Aar, i Bispebjerg.	3. Konrad Husum, 37. Aar, i Bispebjerg.	den 17 ^e Decem. 1834.	J. Høst.	(320) (280)	Jomfru

En brud, der har været gift før, og hvis tidligere mand er død, kaldes normalt "Enke" eller "Enkekone". En brugdom i samme situation er "Enkemand".

Det første par på siden - Frants Kurstein og Birgitte Husum - havde altså begge to været gift før.

Det er altid en god ide at notere forlovere op.

Det vil som regel være mænd af brudeparrets nærmeste familie, fx fædre, hel- eller halvbrødre, stedfædre, morbrødre o.lign.

Havde bruden ikke været gift før kaldes hun som regel "Pige" og gommen kaldes "Ungkarl". På denne side har ingen af parterne i de to sidste par været gift før.

Hvis pigen havde fået et barn udenfor ægteskab kaldes hun nogle gange "Ugift Fruentimmer", eller blot "Fruentimmer".

Betegnelser som "Jomfru" og "Frøken" hører normalt til i byerne, eller - på landet - i særlige miljøer. Præstens datter kunne fx omtales som "Frøken" eller "Jomfru".

Her står også oplysninger om vaccinationen

Stemmer oplysningerne med dem, der står ved konfirmation og dåb for hhv. brud og brudgom?

Tilgangsliste

Tilgangsliste. Anførelse til Sognet.						
No.	Navn	Alder	Forhølsbetyg.	Overførselsårsagen.	Overført i det skatteår og hvem der har betalt Skatten.	Bemærkning.
1.	Kirsten Pedersdatter	26	ægteskab til Gm. Peder Andersen.	Siv. vedskat 3-36.		ny. d.
2.	Oline Høier	23	hos Faderen O. Høier	Weddingssag 3-36		ny. d.
3.	Maria Sophia Carlsdatter	22	Tjenestefolk i Lørdag Næstved Sogn i 1854 ved sig	Haandtering 3-36		g. d.

Tilgangslisten blev ført på landet mellem 1814 og 1875, og i købstæderne mellem 1814 og 1854. Ikke alle kirkebogsførere har været lige omhyggelige med disse lister.

I tilgangslisten bliver navnene på de tilrejsende opført sammen med deres erhverv/årsag til flytningen og det sogn det kommer fra.

Hovedparten af de opførte er som regel tjenestefolk, der flytter mellem sognene. Man kan da se, hvem de skal tjene hos, og hvor de har arbejdet før.

"Tilflytningsårsagerne" i denne liste er lidt anderledes. Fx er den øverste på siden, Kirsten Pedersdatter på 26, tilflyttet fordi hun er blevet "ægteviet til Gmd. Peder Andersen". Pigen nedeunder - Oline Høier - er tilsyneladende vendt hjem til sine forældre: "hos Faderen O. Høier" står der i rubrikken for "Haandtering"

Nogle kirkebogsførere benyttede - som her - bemærkningsfeltet til at skrive lidt om de tilflyttende. Måske ud fra den skudsmålsbog, som de havde med og skulle vise frem.

I Holsteinborg sogn er der skrevet fx "g. V" eller "m. g. V" ved de til- og fraflyttende. Det står for "god" og "meget god". "V" 'et står formodentlig for enten "vandel", dvs. "opførsel" eller "Vidnesbyrd".

Den sidste person på denne side Maria Sophia Carlsdatter har haft "godt Vidnesbyrd", hvorimod de to andre har haft "meget godt".

Afgangsliste

Afgangsliste. Afgaarde fra Sognet særdeelt Bortreft.						
Nr.	Navn.	Alder.	Hædersting.	Steden Bortreft.	Lyve an- ført i det sluttede og Jern- førtes Regler.	Bemærkning.
1836 1.	Peder Nielsen	25.	hjemle Gæst.	Næstved.		avg. 30/4.
2.	Kirsten Hansdatter	25.	hjemle Bøge.	Qvislemark.		født d. 22 Jan. al. i nogle Afgaarde; bragte den 22 til Qvislemark og er nu 22. 36. født til Afgang. g. 30. 5. 36.
3.	Ludvig Adolph Christen	20.	h. Møller Hansen	Taarstøl.		avg. 30/4. 5. 36.
4.	Maria Pedersdatter	16.	h. Jens Ludvigslust	Skjoldhede.		g. 30/4. 5. 36.
5.	Peter Larsen	28.	h. Peder Jensen	Næstved.		g. 30/4. 5. 36.
6.	Peder Larsdatter	33.	h. Gæst.	Næstved.		g. 30/4. 5. 36.
7.	Christen Christensen	27.	h. Gæst.	Qvislemark.		avg. 30/4. 5. 36.
8.	Ine Juliane Pedersen	19.	h. Møller Hansen	Skjoldhede.		g. 30/4. 5. 36.
9.	Maria Mathiasdatter	17.	h. Peder Pedersen	Næstved.		g. 30/4. 5. 36.
10.	Peder Jensen	19.	Gæst fra Gæst Peder Jensen i Næstved.	Næstved.		g. 30/4. 5. 36.

Tilgangslisten blev ført på landet mellem 1814 og 1875, og i købstæderne mellem 1814 og 1854. Ikke alle kirkebogsførere har været lige omhyggelige med disse lister.

I tilgangslisten bliver navnene på de tilrejsende opført sammen med deres erhverv/årsag til flytningen og det sogn det kommer fra.

Hovedparten af de opførte er som regel tjenestefolk, der flytter mellem sognene. Man kan da se, hvem de skal tjene hos, og hvor de har arbejdet før.

Forkortelsen "tj." bruges flere gange, og står for "tjente".

Bagefter kommer navnet på den arbejdsgiver, som den pågældende var hos. Der kan stå et navn "Møller Hansen", et sted "Ludvigslust" eller personbetegnelse, som her "Skovridderen" og "Grevnen".

I den tredjesidste rubrik står, hvor de afrejsende agter at tage hen.

"Næstved" var målet for den 19-årige Peder Jensen, der hidtil havde været hjemme hos sin far, Jens Jensen, der var smed i Bisserup.

Her ses et eksempel på, at bemærkningsrubrikken er brugt til at give oplysninger om de afrejsende. De fleste har fået "godt" eller "meget godt" vidnesbyrd.

Nr. 2 på listen, Kirsten Hansdatter, har haft en uheldig tid i sognet. I bemærkningsrubrikken står der om hende, at hun den 22. januar fødte et uægte pigebar, som blev bragt til "Qvislemark", dvs. Qvislemark få dage efter. Der står også, at Kirsten selv er "ført til Afgang" 30/4.

Som regel er der flest indførsler på tilgangs- og afgangslisterne omkring 1. maj og 1. november, som var skiftedage for tjenestefolkene.

Døde Mandkiøn

Døde. Mandkiøn.						
No.	Døttedagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes Alder og Tidssøn.	Staat, Gaardbrug og Opholdsstet.	Alter.	Hvor og i det almindeligste eller i Dødsbedstis Tidspunkt.
1836 1.	den 5 ^{te} April	den 13 ^{te} April	Christen Olsen	Huusmand i Bisserup	64	275.
2.	den 4 ^{te} Mai	den 9 ^{te} Mai	Morten Larsen	Huusmand i Herredet		306. Hængt sig
3.	den 5 ^{te} Mai	den 17 ^{te} Mai	Nens Hansens	En Søn af Huusmand Hans Pedersen i Herredet	11 Mån	293.
4.	den 21 ^{te} Mai	den 27 ^{te} Mai	Frederik Adolph v. Holstein	Lehnsgreve til grevskabet Holsteinborg	52	288.
5.	den 26 ^{te} Mai	den 30 ^{te} Mai	Niels Andreassen	En Søn af Lehnshaver Niels Andreassen i Bisserup	1 Aar	309.

I denne rubrik finder man de afdødes erhverv eller "stillingsbetegnelser" efterfulgt af navnet på det sted, hvor de boede.

Den øverste på siden, den 64-årige Christen Olsen var "Huusmand" i Bisserup.

Nogle erhverv som man ofte finder i denne rubrik er:

- Huusmand
- Gaardmand
- Indsyder
- Inderste
- Dagleier
- Fattiglem
- Undertægtsmand eller
- Aftægtsmand

Nummer 4 på siden Frederik Adolph v. Holstein har en noget usædvanlig stilling. Han er "Lehnsgreve" til grevskabet Holsteinborg. Men da han hørte til sognets menighed, står han i kirkebogen, præcis som alle andre.

Døde børn har selvfølgelig ingen stillingsbetegnelse. I stedet for, står der oplysninger om deres fars (eller mors) erhverv.

Derfor er lille Niels Andreassen, 1 år, som døde den 26. maj opført som "En Søn af Indsyder Andreas Nielsen i Bisserup".

Anmærkningsrubrikken kan nogle gange fortælle om dødsårsagen.

Noten "Hængt sig" ved nummer 2 husmand Morten Larsen afslører altså, at Morten begik selvmord.

Er der tale om selvmord, ulykkestilfælde og lignende, vil det være en god ide at kigge i sognets fogedprotokol. Der vil som regel være yderligere oplysninger, ligsyn forhør, m.m.

Støder man på denne form for oplysninger i københavnske kirkebøger, kan man bl.a. prøve at søge videre i Kongens Fogeds arkiv.

Døde Kvindekøn

Dødt. Kvindelig.						
No.	Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes Navn og Tilnavn.	Stad, Hustru og Opholdsst.	Ålder.	Årsag til Døden.
1835	den 16 ^{te} Aug.	den 20 ^{te} Aug.	Kirstine Larsdatter	for Stallet af Gaardmand Carl Thomsen, Bisserup	167	298.
5.	den 24 ^{de} Okt.	den 30 ^{de} Okt. ber.	Anne Maria Jørgens datter	for Stallet af Gaardmand Jørgen Thomsen, Bisserup	111	268.
6.	den 15 ^{te} Novbr.	den 21 ^{de} Novbr.	Kirsten Jensdatter	Gaardmand Peder An- dersens Hustru i Bisserup	111	298 Ved af Børnekopper
7.	den 2 ^{de} Decbr.	den 13 ^{de} De- cember.	Birthe Maria Sommer fød Wiboe.	for enke efter forhen af- død Smed Sommer, boende i Bisserup.	44	272.
1836	den 4 ^{te} Janu- ari.	den 10 ^{de} Ja- nuari.	Christiane Niels- datter	for Stallet af Gaardmand Niels Christian Nielsens Hustru i Bisserup.	111	275. Ved af Børnekopper.

Når en enke dør, vil der tit være en oplysning om hendes afdøde mands tidligere erhverv.

Nummer 7 Birte Maria Sommer, er opført som "Enke efter forhen afdøde Smed Sommer, boende i Bisserup".

Der står også, at Birte Maria er "født Wiboe". Her gav indførslen altså også den dødes pigenavn, hvilket nok ikke er helt almindeligt at finde i et landsogn på dette tidspunkt.

Når en afdød har et navn der ender på -datter, er der naturligvis altid tale om et pigenavn.

Anmærkningsrubrikken giver nogen gange oplysninger om dødsårsag.

Her er hele to personer, Kirsten Jensdatter og lille Christiane Nielsdatter, døde af "Børnekopper".

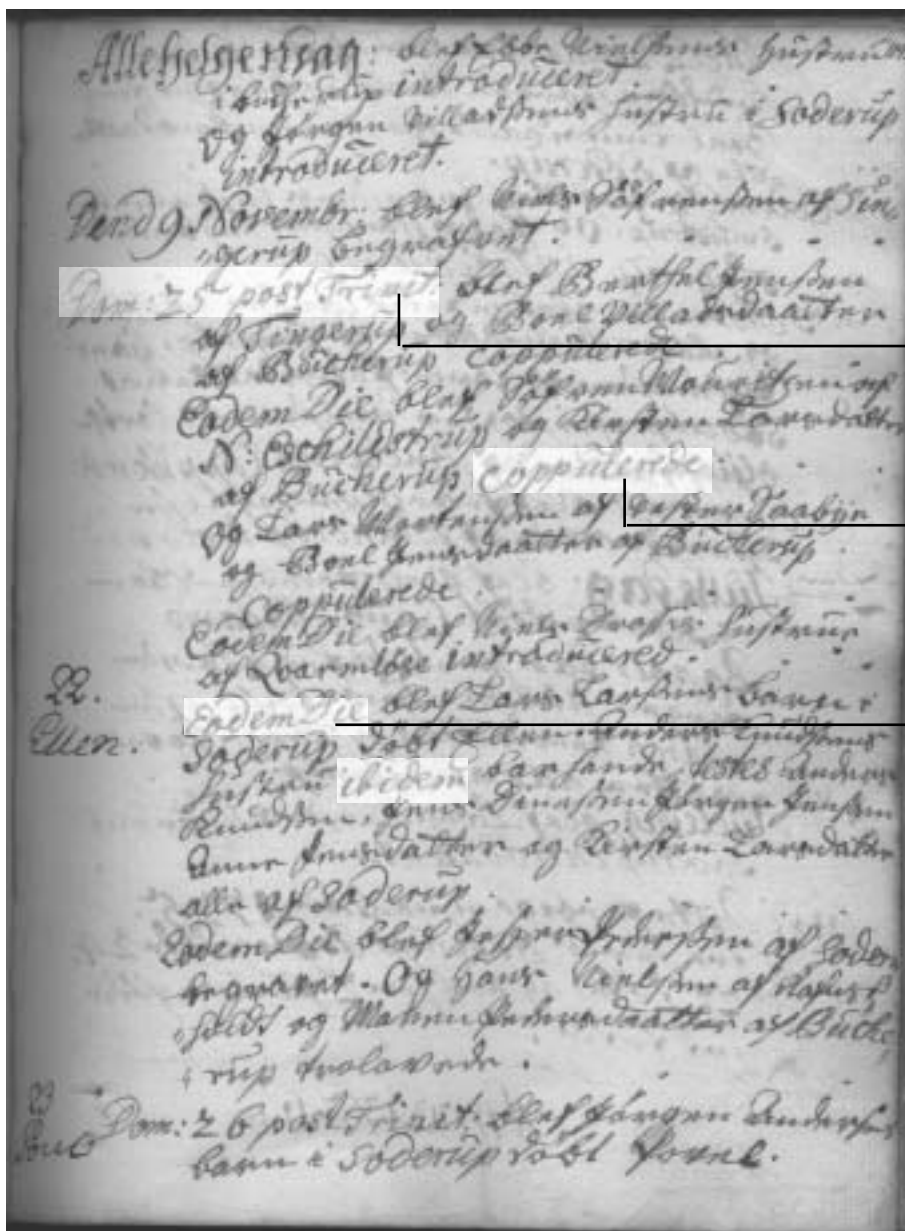
Almindelige dødsårsager er fx. Tæring
Alderdomssvækkelse
Barselfeber og Brystsyge.

Som regel vil de første ord i rubrikken være navnet på den dødes far eller mand, ligesom ved nummer 6, Kirsten Jensdatter. Hun er opført som "Gaardmand Peder Andersens Hustru i Bisserup".

Nogle af de mest almindelige stillingsbetegnelser i denne rubrik er:

Hustru
Enke
Datter
Indsieder
Inderste
Dagleierske
Fattiglem
Undertægtskone eller Aftægtskone
Undertagsenke eller Undertægtsenke

Kirkebog før 1812 -1814

Før 1812-1814 blev kirkebøgerne ikke ført på skemaer. Variationen er stor, og dette eksempel stammer fra Soderup sogn, i begyndelsen af 1700-tallet. Indførslerne er skrevet ind efterhånden som de forskellige kirkelige handlinger blev udført.

“Dom. 25 post Trinit” - dvs. 25 søndag efter Trinitatis. I stedet for datoen er det søndagens kirkelige betegnelse som er indført. Man kan finde frem til datoen ved at slå op i “Bauers Calender”, som står i registraturbiblioteket i vejledningen.

Søfren Mouritzen og Kirsten Larsdatter er blevet “coppulerede” - dvs. viet. Også trolovelsen bør stå i kirkebogen, da den var lovbealet frem til 1799.

“Eodem Die” blev Lars Larsens barn døbt Ellen. “Eodem Die” betyder “samme dag”.

Dåbsbarnet blev båret af “Anders Knudsens Hustrue ibidem”. “Ibidem” evt. forkortet til “ibid.” betyder “sammesteds”.

Sogne i Rigsarkivets område

